

IIRB-kongress i Köpenhamn 2010

"Sugar beet – a crop for the future"

Åsa Olsson, NBR Nordic Beet Research Foundation

FOTOGRAF: IIRB

På fältdagen demonstrerades strip tillage, dvs sådd av vitsenap i strimmor, mellan strimmorna kan sedan sockerbetorna sås följande vår. Projektledare för strip tillage vid NBR är Otto Nielsen.

IIRBs sommarkongress hölls i Köpenhamn den 22-24 juni. Inte mindre än 250 deltagare från ett femtontal länder kom för att lyssna på föredrag på temat "Sugar beet – a crop for the future".

I den inledande sessionen pratade inbjudna föreläsare om betgrödans konkurrenskraft både ur ekonomiska och miljömässiga synvinklar. J. Porter från Köpenhamns Universitet tog upp tre viktiga komponenter: genotyp, miljö och management, som alla har betydelse för att nå höga stabila skördar. Som lantbrukare är det viktigt att veta vilken komponent man ska fokusera på. Det gäller att först identifiera problemet och sedan finna en lämplig åtgärd.

Management = nyckelord

När det gäller dessa tre olika komponenter (genotyp, miljö och management) konstaterade J. Porter att det är svårt att jämföra länder, då variationen både mellan och inom länder är stor. Trots det var det ändå

väldigt tydligt att just management är extra viktigt, dvs vilka odlingsåtgärder man gör har stor betydelse för att nå höga stabila skördar. Ett exempel på en viktig åtgärd är växtföljden. Det gäller att återupprätta förtroendet för en bra växtföljd för att minska sjukdomar och bevara jordarnas bördighet. Här är det viktigt med bra rådgivning som kan motverka att odlarna odlar det som ger pengar just för tillfället. Ett annat konkret problem som vi står inför är att jordens befolkning ökar och mindre och mindre åkermark ska mätta allt fler. Det råder konkurrens mellan åkermark för produktion av energi eller livsmedel. Organiskt material förs bort från våra jordar för att bli till energi. Våra jordars bördighet är ett område som diskuteras allt mer.

Upptagning och lagring

I Holland har man nyligen avslutat projektet SUSY som står för "Speeding Up Sugar Yield". En del i detta projekt gick ut på att göra spillundersökningar på totalt 150 fält under 2006-2008. Resultaten visade att det

i genomsnitt spills 2,9 ton betor per hektar i Holland. Av dessa kommer 0,6 ton från hela betor (21%), 0,7 från överblastning (24%) och resten är rotspetsbrott (55%). Men variationen mellan fält var stor, allt från 0,45 till 9,1 ton per hektar. En viktig slutsats var att föraren hade ett mycket stort inflytande på mängden spill.

Försök med täckning av stukor med olika material gjordes i Belgien 2009/10. Deras viktigaste observationer/resultat var:

- ▶ Betor fryser efter två på varandra följande dagar med minus tre grader.
- ▶ Vid minus fem räcker inte Toptex för att skydda betorna mot frost.
- ▶ Halmen förlorade sin isolerande förmåga om den lades ovanpå Toptex och sedan täcktes med plast, beroende på fukt från betorna.
- ▶ Andelen frusna betor i stuka täckt med Toptex blev 10-20%, täckt med plast 3-7% och i stuka täckt med Toptex/halm/plast alternativt Toptex/plast 0-2%.

Växtskydd – ständigt dessa virus

På växtskyddssidan har vi flera utmaningar framför oss. Ett viktigt område är att följa utvecklingen och spridningen av resistenta bladlöss. Särskilt allvarligt är det i England där 90% av alla gröna bladlöss är resistenta mot pirimicarb, berättade Mark Stevens vid Broom's Barn Research Centre i England. Gröna bladlöss sprider virusgulsot i betorna och i England är man mycket rädd för att detta återigen ska bli ett problem. I flera europeiska länder är man beroende av imidakloprid och faran är att vi mister detta ämne, antingen på grund av resistensutveckling eller politiska beslut. Huruvida användning av imidakloprid utgör en risk för bin eller inte diskuteras och undersöks noga och vi följer utvecklingen.

Flera farhågor har rests det senaste året för att Rhizomania-viruset har förändrat sig. Vi har också sett symptom i resistenta sorter. Mark Stevens gav ett klart och tydligt svar på frågan om viruset förändrats – YES! Men, ännu är problemet lokaliserat till begränsade områden. Utvecklingen följs

noga. Det finns ny genetik på gång mot Rhizomania men den bygger på GMO-teknik.

Nematoder fortsätter att vara ett gissel i de flesta betodlande länder. Enligt André Wauters från IRBAB i Belgien så kostar ett ägg per gram jord 300 kg socker per hektar. Den bästa långsiktiga strategin mot nematoder är att kombinera tolerant och resistent sortsmaterial på sitt betfält. Ett ensidigt användande av enbart toleranta sorter bidrar till ett ökat selektionstryck. Därför startades 2009 ett samarbetsprojekt mellan ITB, INRA, SESVanderHave, KWS, Syngenta och Strube, som syftar till att undersöka ut hålligheten i betsorter med olika genetik. Projektet kommer att pågå till 2014.

Nya EU-direktiv om IPM

Erwin Ladewig från IfZ i Tyskland berättade om deras arbete med att ta fram riktlinjer för IPM (Integrated Pest Management) i Tyskland. Europaparlamentet har nämligen arbetat fram två nya direktiv och två förordningar som beskriver hur användning av pesticider ska ske i medlemsländerna. Det övergripande målet med dessa är att få en uthållig användning av pesticider där påverkan på människors hälsa och miljö blir så liten som möjligt. Det ska också tas fram alternativ till användning av kemiska bekämpningsmedel. Införlivandet av grödspecifika riktlinjer för IPM ska ske på frivillig basis i de olika länderna. I Tyskland har man börjat arbetet genom noggranna litteraturstudier och fältförsök där man undersöker hur pesticider påverkar djurlivet i marken.

Fältdag

Kongressen avslutades med en fältdag som var förlagd till Højbakkegård fältforskningsstation vid Köpenhamns Universitet. Här visades flera olika projekt upp, bl a hur man med hjälp av en liten helikopter kan styra en ogräsrobot som rensar undan ogräsen. Vi fick också se strimförsök med vitsenap samt fältförsök med olika betsorter.